

Vooraf

Oscar de Wandel: Metacognitieve en cognitieve strategieën. Een wissel op de toekomst (1)

De laatste jaren wordt in de onderwijsretoriek een lans gebroken voor procesgericht of strategiegericht onderwijs. Aan de Universitaire Instelling Antwerpen loopt momenteel, op initiatief van de Vlaamse Minister van Onderwijs, een onderzoek naar cognitieve en metacognitieve strategieën in het Nederlands. De eerste fase bestond uit een inventarisatie en beschrijving van de strategieën waarvan in internationale literatuur melding wordt gemaakt. Oscar de Wandel schetst in deze bijdrage de achtergrond waartegen de inventarisatie heeft plaatsgehad. In het volgende nummer van Vonk zal hij over de onderzoeksresultaten zelf rapporteren.

Riet Jeurissen: Ik zie ... ik zie ... wat jij niet ziet ... Beeld-taal-beschouwing!

Beeldmateriaal maakt al heel lang deel uit van het kleuterklasinterieur. Toch stelt Riet Jeurissen een aantal betekenisvolle verschuivingen vast, met name een grote toename van en variatie in visueel materiaal, een meer functionele en gerichte aanpak, en een betere integratie bij het oefenen van tal van communicatieve vaardigheden. Ze licht deze verschuivingen toe aan de hand van concrete voorbeelden uit het eindwerk van Anja en Tanja, twee aspirant-kleuterleidsters. Dat stond volledig in het teken van het ontwerpen en didactisch vertalen van prentmateriaal voor kleuters, kortom van beeldtaalbeschouwing.

Bart Vandenberghe: Poëzie zelfstandig leren lezen en appreciëren

Iedereen zal het ermee eens zijn dat het beoordelen van een gedicht en dat oordeel ook nog beargumenteren, geen simpele klus is. De grootste moeilijkheid ligt volgens Bart Vandenberghe bij de cognitief-affectieve 'verwerking' van het gedicht en bij de kennis van geschikte criteria. Toch heeft hij een poging ondernomen om zijn leerlingen van een vierde jaar ASO/TSO de nodige kennis en (deel)vaardigheden aan te leren, en met resultaat. In dit artikel beschrijft hij zijn lessenserie over poëzie die uitmondde in een schriftelijke taak aan de hand van een hulpschema. Hij legt ook theoretisch uit waarom deze methode beter is dan het meer gangbare gebruik van semantische schalen.

Luc Vercammen: Over Helena en andere heksen. Een lessenreeks over magie en bijgeloof

Lessen over heksen, magie en bijgeloof kunnen rekenen op de intrinsieke belangstelling van de leerlingen, aldus Luc Vercammen. Een bijkomend voordeel is dat de leerkracht aan de hand hiervan een aantal maatschappelijk relevante thema's kan aansnijden zoals vijandsbeeld, zondebokdenken, rollenpatronen en de positie van de vrouw. In dit artikel stelt hij een lessenreeks rond deze onderwerpen voor die sterk steunt op interactie. Via zakelijk of

literair lezen worden inzichten en discussiestof aangereikt die in een communicatief proces verwerkt worden.

Van Bonne naar Bonset

In de vorige Vonk (24/1) over 'evaluatie in het moedertaalonderwijs' heeft Jan Bonne een aantal problemen in verband met het evalueren van vaardigheden op een rijtje gezet. Als bijlage voegde hij een excerptering van de toetsingsparagrafen uit **Nederlands in de basisvorming** (Bonset e.a. 1992) toe. Helge Bonset vraagt ook expliciet aandacht voor een aantal niet geëxcerpeerde delen uit het hoofdstuk spreken en luisteren.

INGEBOEKT

Rogmans, Ben & Nynke Bout: **Nieuws Lezen. Een handleiding om effectief te lezen.** [recensent: Luc Wijns]

Van Dale Juniorwoordenboek Nederlands. [recensent: Veerle Geudens]

INGEBLIKT

Rita Rymenans
hoofdredacteur

T U S S E N D O O R

MIDDAGEN VAN DE LITERATUUR

De Middagen van de Literatuur in Gent worden georganiseerd door het Poëziecentrum in samenwerking met de Stedelijke Openbare Bibliotheek en met medewerking van de Stad Gent. Begin 1995 zijn de volgende auteurs te gast:

19 januari - J. Bernlef
2 februari - Bart Plouvier
16 februari - Fred Braeckman
9 maart - Herman Brusselmans

Deze Middagen vinden plaats van 12.30 tot 13.15 uur in de Achilles Mussche zaal van de Stedelijke Openbare Bibliotheek, Graaf van Vlaanderenplein 40, 9000 Gent.

Inlichtingen: Poëziecentrum vzw, Hoornstraat 11, 9000 Gent, tel. 09/225.22.25.